

na to, že jest majetkem soukromého podnikatele, nelze vésti exekuci ani na odměnu, smlouvenou mezi poštovní správou a podnikatelem za účelem provozování těchto jízd, neboť i tato odměna jest určena ku zabezpečení nerušeného chodu poštovní služby. Jsou tedy odměny podnikatelů poštovních jízd z exekuce zcela vyřoučeny podle § 29 patentu ze dne 5. listopadu 1837, čís. 240 sb. z. s. a čl. VIII čís. 7 uv. zák. k ex. ř., ať jsou jejich podnikatelé majiteli poštovních úřadů s poštovními stanicemi t. zv. poštmistři, či pouze majiteli poštovních úřadů pojezdních, poštovních stájí (Věstník pošt a telegrafních úřadů z r. 1901 čís. 134), neboť podle § 29 cit. patentu neměla býti stanovena výsada pro určitý druh osob, poštmistřů, nýbrž nedotknutelnost předmětů, potřebných k výkonu poštovní služby. Rekursní soud rozhodl tedy ve srovnalosti s citovanými zákonnými předpisy a bylo proto nutno jeho rozhodnutí potvrditi a bezdůvodný dovolací rekurs zamítnouti.

Čís. 7899.

Náhrady výdělku, jenž ušel obchodnímu cestujícímu tím, že byl při dopravě na dráze odcizen jeho kufr se vzorky, lze se na dráze domáhati pouze tehdy, byla-li krádež zavazadla zaviněna hrubou nedbalostí dráhy.

(Rozh. ze dne 22. března 1928, Rv I 953/27.)

Žalobce, obchodní zástupce, odevzdal dráze k dopravě dva kufr. Za dopravy se ztratil kufr, v němž byly vzorky zboží. Ježto výroba vzorků toho druhu, jaké byly ve ztraceném kufru, vyžadovala 30 dnů, nemohl žalobce po tu dobu cestovati, čímž mu vzešla škoda, jejíž náhrady se domáhal na dráze. O b a n i ž š í s o u d y žalobu zamítly, o d v o l a c í s o u d z těchto důvodů: Procesní soud bezvadně zjistil a správně doličil, že tu nejde o ručení železnice za ztrátu nebo poškození zavazadla po rozumu § 35 žel. dopr. ř., nýbrž jen o ručení železnice podle § 37 (4) žel. dopr. ř. K posouzení, jsou-li důvodnými výtky, že řízení jest neúplným a že byly nesprávně hodnoceny důkazy, dlužno především zkoumat, dokázal-li žalobce, že jest tu předpoklad § 95 žel. dopr. ř., jehož se dovolává § 37 (4) žel. dopr. ř., tedy byla-li škoda způsobena železnicí úmyslně nebo hrubou její nedbalostí. Zlý úmysl žalobce netvrdil. Hrubou nedbalostí jest odvolateli přiznaná skutečnost, že byl kufr ukraden, ježto prý železnice nedbala povinné opatrnosti. V tom směru lze mu přisvědčiti jen potud, že tu jde o nedbalost, ale nikoliv i potud, že tuto nedbalost lze kvalifikovati jako hrubou. Nestačíť, aby bedlivost pro vzájemný styk v § 1297 obč. zák. a čl. 282 obch. zák. předepsaná byla porušena, nýbrž musí se tak státi způsobem zvláště těžkým. Žalobce, který v té příčině má břímě důkazní, neuvedl nic konkrétního. Dlužno proto souhlasiti s právním názorem procesního soudu a s jeho důvody, že hrubé zavinění dráhy není dokázáno. Odvolatel nesmí přehlížeti, že železnice dopravují zboží hromadně, že při tom musí přesně dodržovati

čas a že jsou proto nuceny pracovati ve stálém chvatu. Z tohoto stanoviska posuzováno je sice prokázané opomenutí dráhy porušením povinné péče, nikoliv však hrubou nedbalostí. Předpokladu §§ 37 (4) a 95 žel. dopr. ř. zde tedy není a jiných zákonných ustanovení se dovolává odvolatel neprávem. Železniční dopravní řád ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n. jest nařízením vlády, které však bylo vydáno k provedení §§ 2 a 4 zákona ze dne 27. října 1892, čís. 187 ř. zák. a zákonného čl. XXV:1892 o provedení mezinárodní úmluvy ze dne 14. října 1890. Má tedy toto nařízení platnost a účinek zákona, což platí též o ustanovení §§ 37 (4) a 95 žel. dopr. ř. Jisto jest, že se žalobce žalobou nedomáhá náhrady škody za poškození zavazadla podle § 35 žel. dopr. ř. ani náhrady škody za překročení dodací lhůty podle § 37 (1) žel. dopr. ř. a že zavazadlo ztraceno nebylo. Žalobce se domáhá jen náhrady ušlého výdělku, pokud se týče mzdy za 30 dnů, kterýž nárok mu nelze přiznati, ježto tu není předpokladu § 95 žel. dopr. ř.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Po stránce právní jest podstatným omylem dovolatele, že spor dlužno rozhodnouti podle pravidel všeobecného občanského zákoníka. Poněvadž dráha jest povozníkem a doprava zavazadel obchodem podle čl. 272 čís. 3 obch. zák., platí podle čl. 1 a 277 obch. zák. pro poměr stran předpisy všeobecného občanského práva jenom podpůrně, totiž potud, pokud obchodní zákoník sám o něm nic neustanovuje. Obchodní zákoník ustanovuje však ve čl. 396, kdy a jakou náhradou jest povozník povinen při ztrátě zboží, a sice praví se v něm, že se má pravidelně nahraditi obecná obchodní cena ztraceného předmětu, a jenom když bylo povozníku dokázáno zlovolné jednání, plná škoda. Než ani tyto předpisy neplatí pro souzený případ, poněvadž povinnost k náhradě škody při železniční přepravě jest upravena speciálními předpisy, na něž odkazuje již § 1317 obč. zák., a to železničním dopravním řádem ze dne 13. května 1921, čís. 203 sb. z. a n. Týž byl vydán na základě zákonného zmocnění ze dne 27. října 1892, čís. 187 ř. zák. a má podle něho moc zákona, zrušujícího všechna odchylná ustanovení obchodního práva. Podle §§ 37 (4) a 95 žel. dopr. ř. nahraňuje železnice plnou škodu jenom, byla-li železničí způsobena úmyslně, nebo hrubou nedbalostí, jinak musí se poškozený podle §§ 35 (1) a 88 žel. dopr. ř. spokojiti s náhradou obecné obchodní ceny, již mělo zboží téhož druhu a téže jakosti v místě odeslání a v době přijetí ku přepravě. Náhradu této ceny žalobce nepožaduje, nýbrž náhradu výdělku, který mu ušel pro ztrátu vzorkového kufru. Žalobě by bylo možno vyhověti jenom, kdyby byl proveden důkaz, že krádež zavazadla byla zaviněna hrubou nedbalostí dráhy. O tento důkaz se žalobce ani nepokusil. Jeho tvrzení, že krádež by při sebe menší pozornosti dráhy nebyla bývala možnou, a podivení, v čem by mohlo býti spatřováno hrubé zavinění dráhy, ne-li v umožnění krádeže, jsou ve

zřejmém rozporu se zkušenostmi denního života. Kradeny bývají přece také věci chráněné před krádeží přemírou vší možné opatrnosti, a zloději jsou ochotni vyžítkovati jak hrubé, tak sebe nepatrnější neopatrnosti postiženého.

Čís. 7900.

Pojišťovací smlouva.

Ustanovením pojišťovacích podmínek, že »pojištěný jest zavázán podrobiti se lékařské prohlídce« dán prohlášení pojištěného, že uzavírá pojišťovací smlouvu s lékařskou prohlídkou, pouze ten význam, že pojišťovna má právo dáti pojištěného lékařsky prohlédnouti a pojištěný jest povinen podrobiti se této lékařské prohlídce. Pojištěný není však oprávněn žádati, by na základě jeho prohlášení, že uzavírá pojištění s lékařskou prohlídkou, byl také skutečně lékařem prohlédnut. Není proto na závadu hotovosti pojišťovací smlouvy, že pojištěný nebyl lékařem prohlédnut.

(Rozh. ze dne 22. března 1928, Rv I 1089/27.)

Žalovaný se pojistil u žalující pojišťovny na život. Ježto nezaplatil včas čtvrtletní pojistku, domáhala se na něm žalobkyně zaplacení celoroční pojistky. Procesní soud první stolice žalobu zamítl, odvolací soud uznal podle žaloby. Důvody: Žalovaná strana tvrdila v řízení před soudem první stolice, že sice přihlášku k pojištění (pojišťovací návrh) ze dne 28. května 1926 skutečně podepsala, avšak s výslovnou podmínkou, že musí býti žalovaný lékařsky prohlédnut lékařem pojišťovny, jinak že pojištění nemá místa, jinými slovy, smlouva pojišťovací bez dřívější lékařské prohlídky žalovaného nemůže platně vzejíti. Soud odvolací zkoumal, zda také ujednání žalovanou stranou tvrzené jest proti straně žalující platným, čili nic, a dospěl ze srovnání § 1 a 11 smlouvy pojišťovací k přesvědčení, že za platné je pokládati nelze. Podle § 1 všeobecných pojišťovacích podmínek jest základem pojišťovací smlouvy návrh pojištěncův v přihlášce. Při životním pojištění s lékařskou prohlídkou jest pojištěný zavázán podrobiti se lékařské prohlídce, která tvoří nerozlučnou součást pojistníkovu návrhu pojišťovací smlouvy. Z tohoto ustanovení, zejména však z obratu, že »pojištěný jest zavázán podrobiti se lékařské prohlídce«, nutno souditi na to, že prohlášení pojištěného, že uzavírá pojišťovací smlouvu s lékařskou prohlídkou, má pouze ten význam, že pojišťovna má právo, pojištěného dáti první lékařsky prohlédnouti a že pojištěný jest povinen, se této lékařské prohlídce podrobiti. Nelze však ustanovení tomu rozuměti tak, že má pojištěný právo žádati, by na základě jeho prohlášení, že uzavírá pojištění s lékařskou prohlídkou, byl také lékařsky skutečně prohlédnut, a že by se smlouva stala nehotovou, kdyby nebyl lékařsky prohlédnut. Neboť, jak správně odvolatelka uvádí ve spise odvolacím, má pojišťovací